

Notat

Modtager(e):

De videregående uddannelsesinstitutioner

Udviklingskontrakter for de videregående uddannelsesinstitutioner i perioden 2015-2017

Dette notat indeholder en kort beskrivelse og motivering af de fem udvalgte pligtige mål og gennemgår en række praktiske forhold i forbindelse med de videregående uddannelsesinstitutioners arbejde med udkast til udviklingskontrakter for perioden 2015-2017.

Baggrund

Udviklingskontrakten er en treårig aftale mellem uddannelses- og forskningsministeren og den enkelte institution for videregående uddannelser. I udviklingskontrakten opstilles en række mål, som institutionerne søger at nå inden for kontraktperioden.

Institutionerne udarbejder et kontraktudkast, der indeholder 3-5 pligtige mål, som uddannelsesministeren har udpeget, og 3-5 selvvalgte mål, som institutionen selv foreslår som en del af udviklingskontrakten.

Formålet med udviklingskontrakten er at fremme institutionens strategiske udvikling samt skabe synlighed om institutionens arbejde med at opfylde samfundsmæssige udfordringer.

Uddannelsesministerens mål i udviklingskontrakterne 2015-2017

Uddannelsesministerens mål er valgt efter, hvor samfundet som helhed har behov for, at de videregående uddannelsesinstitutioner gør en særlig indsats for at bidrage til opfyldelsen af samfundsmæssige udfordringer.

De overordnede udfordringer, som de pligtige mål tager udgangspunkt i, er:

- Bedre kvalitet i uddannelserne
- Større relevans og øget gennemsigtighed
- Bedre sammenhæng og samarbejde
- Styrket internationalisering
- Øget social mobilitet – flere talenter i spil

De pligtige mål er motiveret i det følgende.

18. juni 2014

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Slotsholmsgade 10
Post Postboks 2135
1015 København K
Tel. 3392 9700
Fax 3332 3501
Mail ufm@ufm.dk
Web www.ufm.dk

CVR-nr. 1680 5408

Ref.-nr. 13/031917-10

Bedre kvalitet i uddannelserne

Med de store offentlige investeringer i de videregående uddannelser er det naturligt at forvente høj faglig kvalitet og relevans i uddannelserne. Det skal sikre dimitterende med de bedst mulige vilkår for både at få relevante jobs og bidrage med at skabe jobs efter endt uddannelse. Desuden er uddannelse en afgørende forberedelse til at deltage som aktiv borger i et levende demokrati. Det at blive dannet som person er og skal være en integreret del af uddannelserne.

Kvalitetsudvalget har peget på, at det store antal videregående uddannelser og uddannelsesudbud betyder, at det kan være vanskeligt for både uddannelsessøgende og deres kommende arbejdsgivere at gennemskue uddannelseslandskabet. Samtidig er det afgørende, at alle uddannelsesudbud har et tilfredsstillende fagligt niveau uanset størrelse og placering. Der kan således være behov for en tilpasning af det eksisterende uddannelsesudbud, der bl.a. søger at imødekomme nye uddannelsesbehov, ved at udvikle dette, gennem et øget samarbejde mellem institutionerne om uddannelsesudbuddet, samt hvor det er hensigtsmæssigt at reducere det nuværende antal af uddannelser.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Studieintensiteten og de studerendes arbejdsbyrde er en betydelig faktor for at skabe kvalitet i uddannelserne. Uddannelserne skal tilrettelægges, så der er reelle muligheder for at være fuldtidsstuderende. Ligeledes skal den enkelte uddannelsesinstitution skabe en struktur og en kultur, der understøtter dette. Undervisningen skal opprioriteres, og det skal sikres, at omfanget af undervisnings- og vejledningstimerne er tilstrækkeligt.

Digitalisering i undervisningen kan bidrage til at styrke kvaliteten i undervisningen og uddannelserne. Nye undervisningsformer i et digitalt læringsrum kan understøtte øget studieintensitet og internationalisering. Det er imidlertid en udfordring at sikre, at digitaliseringen af uddannelserne sker på et højt niveau på tværs af de videregående uddannelsesinstitutioner.

Den øgede studenterbestand betyder, at der må forventes større forskelle i de studerendes forudsætninger og motivation for at gennemføre en videregående uddannelse. Sammen med arbejdsmarkedets efterspørgsel efter relevante kompetencer betyder det, at der er behov for nytænkning af både undervisningsforløb, rammerne for undervisningen og mere tidssvarende undervisnings- og eksamensformer.

En stærk ledelsesmæssig og strategisk forankring er afgørende for at udbrede og integrere digitalisering og undervisningsudvikling i uddannelser og faglige miljøer til gavn for de studerende. Konsolidering af nye tiltag kræver systematisk arbejde blandt undervisere og ledelse, så der skabes sammenhængende løsninger og opbygges den nødvendige kapacitet. Undervisningsudvikling tager forskellig form på institutionerne som følge af institutionernes forskellige faglige og organisatoriske prioriteringer. Indsatser skal derfor målsættes og vurderes efter lokalt fastsatte indikatorer.

Større relevans og øget gennemsigtighed

Uddannelsesinstitutionernes bidrag til viden og vækst skal styrkes og synliggøres. Det er vigtigt, at uddannelsesinstitutionerne i stigende grad åbner sig mod samfun-

det og deltager i løsningen af samfundets udfordringer. Relevante uddannelser er uddannelser, der stimulerer de studerendes innovative evner, som kan være med til at give de studerende mod og lyst til at starte egen virksomhed eller på anden måde skabe værdi i de arbejdsammenhænge, de kommer til at indgå i.

Evnen til at være innovativ og værdiskabende skal være et grundelement i alle uddannelser fra folkeskole til ph.d. Det kræver en kulturændring i hele uddannelsessystemet, hvor innovation i højere grad integreres i de enkelte uddannelser og forankres på uddannelsesinstitutionerne. Opbygning og styrkelse af kompetencer inden for innovation og entreprenørskab hos studerende forudsætter undervisere, der selv besidder innovative kompetencer, og som formår at omsætte disse kompetencer og aktiviteter i den konkrete undervisning.

Danmark har en række velfungerende virkemidler til at sætte viden i spil gennem samarbejde mellem videninstitutioner og offentlige og private virksomheder. Derudover understøttes adgangen af viden gennem ansættelse af højtuddannede. En række undersøgelser har vist, at virksomheder, som ansætter personer med videregående uddannelser, væsentligt øger deres produktivitet og innovation. Tilsvarende kan ErhvervsPhD'er være med til at styrke forskning og udvikling i offentlige og private virksomheder. Uddannelsesinstitutionernes bidrag til viden og vækst gennem vidensamarbejde kan i højere grad integreres som del af karrierevejene for undervisere på de videregående uddannelsesinstitutioner.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Ekspansionen i optaget til de videregående uddannelser betyder, at flere af de videregående uddannelser skal tilpasses, så de i højere grad end i dag kan levere dimittender med kompetencer, som er relevante for virksomheder i den private sektor, herunder mindre virksomheder og brancher, som ikke traditionelt har haft medarbejdere med videregående uddannelser beskæftiget.

Øget relevans og gennemslagskraft betyder, at uddannelsesinstitutionerne fremover skal have et øget fokus på det arbejdsmarked dimittenderne finder beskæftigelse inden for og på om dimittenderne opnår de kvalifikationer, som er efterspurgt af arbejdsmarkedet. Det er både værdifuldt for samfundet og for den enkelte, og kan bl.a. aflæses i andel af dimittender, der er ledige i forhold til det samlede antal dimittender.

En øget andel af højtuddannede, der finder beskæftigelse som privatansatte, kan skabe større bidrag til samfundets vækst og velfærd. Den hidtidige fordeling på arbejdsmarkedet er og skal være under forandring, således at flere højtuddannede fremover skal finde jobs i private virksomheder - særligt de små og mellemstore. Hidtil har der rundt regnet været 100 højtuddannede privatansatte for hver 100 højtuddannede offentligt ansatte. Men fremover bliver relationen, at 130 skal finde privat ansættelse for hver 100 offentligt ansatte. Og for universitetskandidater vil der blive tale om 200 privatansatte for hver 100 offentligt ansatte.

Disse ændringer vil betyde, at studerende i højere grad skal lære at sætte deres viden i spil og skabe værdi i samfundet og på arbejdsmarkedet, hvilket vil kræve, at de under studierne opbygger en solid faglighed, som de også forstår at bruge i praksis.

Bedre sammenhæng og samarbejde

Det er centralt, at institutionerne samarbejder på tværs om forskning- og udviklingsprojekter, ph.d.-uddannelse og undervisning for at fremme den bedst mulige forsknings- og udviklingsmæssige understøttelse af alle uddannelser.

Et smidigt og velfungerende uddannelsessystem kræver sammenhæng mellem de forskellige typer af ordinære uddannelser, så blindgyder undgås, og det er nemt at supplere en eksisterende uddannelse i forbindelse med videreuddannelse. Et sammenhængende uddannelsessystem fordrer, at der ikke foregår dobbeltuddannelse eller unødvendig studietidsforlængelse. Det kan f.eks. afspejle sig i antallet af uddannelser, som har direkte overgang til eller fra uddannelser på andre institutions-typer, f.eks. mellem erhvervsakademi og professionsbacheloruddannelser eller mellem professionsbachelor- og kandidatuddannelser.

Det offentlige efter- og videreuddannelsessystem skal i højere grad bidrage til at tilvejebringe de kompetencer, der efterspørges af arbejdsmarkedet. Det skal være et supplement til det ordinære uddannelsessystem, der på systemniveau bidrager til et kompetenceløft af arbejdsstyrken og sikrer den løbende opkvalificering af arbejdsstyrken, så kompetencerne kontinuerligt flugter med arbejdsmarkedets behov.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Alle videregående uddannelsesinstitutioner arbejder med forsknings-, udviklings- eller evidensbaseret af uddannelserne. Institutionerne bør understøtte dette arbejde på tværs af institutionsgrænser. En væsentlig forudsætning for udviklingen af erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelsers kvalitet og relevans, er disse institutioners involvering i praksisnær og anvendelsesorienterede forsknings- og udviklingsaktiviteter. Universiteternes forpligtelse til at bringe deres nyeste viden i spil til gavn for samfundet omfatter også at bidrage til at gøre viden tilgængelig for videregående uddannelser uden forskning.

En ny overenskomst om årsnorm og stillingsstruktur for erhvervsakademier og professionshøjskolerne er med til at understøtte denne målsætning. Uddannelsesinstitutionerne kan indgå samarbejde om uddannelser, forsknings- og udviklingsprojekter, formelle netværk samt ph.d.-uddannelse der efterfølgende kan føre til ansættelse på uddannelsesinstitutionerne for derved at fremme den bedst mulige forsknings- og udviklingsmæssige understøttelse af alle uddannelser.

Styrket internationalisering

Som en del af indsatsen for at styrke kvaliteten og relevansen i uddannelserne skal der sættes strategisk på, at de studerende på de videregående uddannelser opnår fagligt relevante og efterspurgte internationale kompetencer.

I juni 2013 lancerede regeringen derfor første del af en internationaliseringshandlingsplan, "*Øget indsigt gennem globalt udsyn*", der skal sikre, at flere studerende kommer på studie- eller praktikophold i udlandet. Visionen er, at mindst 50 pct. af dimittenderne fra de danske videregående uddannelsesinstitutioner skal have været på studie- eller praktikophold i udlandet i 2020. Derudover ønsker regeringen, at der sker en styrket internationalisering af læringsmiljøer på alle fagområder, samt at de studerende får styrket deres fremmedsprogskompetencer.

Det er regeringens vision, at Danmark skal være kendt som et attraktivt uddannelsesland for de dygtigste studerende fra hele verden. I april 2014 offentliggjorde regeringen derfor anden og sidste del af internationaliseringshandlingsplanen, ”Danmark – et attraktivt uddannelsesland”, der skal tiltrække og fastholde dygtige internationale studerende og skabe vækst og beskæftigelse i danske virksomheder.

Flere undersøgelser peger på, at netop dygtige studerende fra udlandet er med til at skabe værdi for det danske samfund. Derfor bør der være en målrettet rekruttering blandt de allerdygtigste studerende - både fra Europa og fra resten af verden. De vil løfte topniveauet på de danske uddannelser, og de vil være med til at skabe vækst i de danske virksomheder. Der bør ligeledes sættes fokus på mobilitet og tiltrækning af internationale undervisere og forskere.

Hovedparten af de videregående uddannelsesinstitutioner har en international dimension i uddannelserne. I 2020 skal alle dele af uddannelserne og studiemiljøet på de videregående uddannelsesinstitutioner have en betydelig international dimension. De to handlingsplaner kan fungere som inspirationskatalog til, hvordan de videregående uddannelsesinstitutioner kan målsætte arbejdet med at nå 2020-målsætningen om internationalisering.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Øget social mobilitet – flere talenter i spil

Uddannelse er en væsentlig faktor for social mobilitet. Social mobilitet gavner den enkelte i form af flere muligheder, og kommer samfundet til gavn ved større værdiskabelse og sammenhængskraft.

Med gratis uddannelse og statens uddannelsesstøtte har alle unge i Danmark som udgangspunkt gode forudsætninger for at tage en uddannelse. Alligevel er visse grupper underrepræsenteret på de videregående uddannelser. Hvorvidt den enkelte opnår en videregående uddannelse, er f.eks. markant afhængig af forældres uddannelsesbaggrund.

Det er vigtigt, at samfundet ikke går glip af en uudnyttet talentmasse. Det skal fremmes, at alle udnytter deres fulde potentiale. Det skal derfor understøttes, at dygtige og motiverede unge fra ikke uddannelsesvante hjem i endnu højere grad opnår en videregående uddannelse f.eks. ved at nedbringe frafaldet for denne gruppe af studerende eller ved særlige indsatser målrettet unge fra områder med meget få ansøgere i dag.

Udviklingskontrakternes udformning

Det er hver enkelt institutions opgave at bidrage med et forhandlingsoplæg til egnede målepunkter og måltal til hvert af de pligtige og selvvalgte mål.

De pligtige og selvvalgte mål skal i udviklingskontrakten omsættes i konkrete målepunkter og måltal:

- *Målepunkterne (indikatorer)* omsætter målene til konkrete målbare ambitioner, hvis realisering lægges til grund for opfyldelsen af de pligtige og selvvalgte mål i kontrakten.
- *Måltal (milepæle)* angiver den målsatte udvikling for det enkelte målepunkt. Som udgangspunkt angives et måltal for hvert år i kontraktperioden.

I forhold til institutionens indspil til målepunkter vil der blive lagt vægt på, at de rummer følgende egenskaber:

- at målepunkterne har direkte sammenhæng til det pligtige mål
- at målepunkterne er ambitiøse
- at målepunkterne refererer til output, input eller effekt
- at målepunkterne kan afrapporteres i årsrapporterne

I forbindelse med forhandlingen af udviklingskontrakten skal der opnås enighed om det endelige valg af både målepunkter og måltal. Derudover vil der blive lagt vægt på, at de pligtige og selvvalgte mål indgår i kontrakterne som en helhed.

Tidsplan og frister

De videregående uddannelsesinstitutioner anmodes om at indsende et udkast til udviklingskontrakt for perioden 2015-2017 senest den tirsdag 23. september 2014, jf. tidsplan.

Uddannelses- og
Forskningsministeriet

Tidsplan og frister	Aktivitet
Juni 2014	Uddannelses- og forskningsministeren udmelder ministerens pligtige mål til udviklingskontrakterne 2015-2017.
23. juni 2014	Uddannelses- og forskningsministeren har inviteret rektorformændene og repræsentanter for bestyrelserne til en drøftelse og uddybning af intentionerne bag de pligtige mål.
Juni-september 2014	Institutionerne arbejder internt med deres forhandlingsoplæg, som indeholder udspil til målepunkter og niveauet for både selvvalgte mål og pligtige mål.
August-september 2014	Uddannelses- og forskningsministeren inviterer repræsentanter for delsektorerne til en drøftelse og uddybning af intentionerne bag de pligtige mål.
23. september 2014	Institutionernes frist for indsendelse af udkast til udviklingskontrakt med udfoldelse af målepunkter og måltal.
September-december 2014	Dialog og forhandling mellem de enkelte institutioner og Styrelsen for Videregående Uddannelser om målepunkter og måltal i udviklingskontrakterne.
December 2014	Bestyrelsesformændene og ministeren underskriver udviklingskontrakter. Udviklingskontrakterne træder i kraft pr. 1. januar 2015.

Kontaktpersoner og indsendelse af udkast til udviklingskontrakter

Udkast til udviklingskontrakter samt anden korrespondance om udviklingskontrakterne sendes til e-mailadressen: udviklingskontrakt@uds.dk.

Hvis institutionen har spørgsmål eller ønsker teknikermøder i forbindelse med udarbejdelsen af udviklingskontraktudkastet, kan Tine Brüchmann Fønss (7231 7888), Zacharias Balslev-Clausen (7231 8682) eller Mette Mikkelsen (7231 8646) kontaktes på telefon eller ovenstående e-mailadresse.

Institutionen anmodes desuden om snarest muligt at sende oplysninger om institutionens kontaktperson i forhold til dialogen om udviklingskontrakterne.